

Declarația Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) își exprimă profunda îngrijorare și dezacordul față de lipsa de transparență și consultări în promovarea proiectelor Legii bugetului de stat și a Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2026.

Constatăm că procesul de elaborare și promovare a acestor legi fundamentale pentru salariați s-a desfășurat cu încălcarea principiilor de transparență decizională prevăzute la art. 11 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, fără o consultare adecvată a părților interesate și fără respectarea calendarului bugetar prevăzut de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

Atragem atenția că avizul obligatoriu al partenerilor sociali este prevăzut la art. 5 alin. (3) din Legea nr. 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, precum și la art. 14 din Legea sindicatelor nr. 1129/2000. Conform acestor acte normative, proiectele de legi urmau să fie remise CNSM, pentru examinare, împreună cu centrele sindicale național-ramurale și să fie coordonate în mod obligatoriu cu Comisia națională. Avizul Comisiei trebuie să însoțească proiectele de acte normative până la adoptarea acestora.

Considerăm că măsurile prevăzute de proiectele de legi nu asigură o protecție social-economică adecvată pentru salariații din sectorul bugetar și pentru alte categorii de cetățeni. Conform proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2026, este propusă majorarea doar a unei valori de referință utilizate la calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar, de la 2200 de lei la 2400 de lei, care va viza angajații din cadrul APL de nivelul I și II, domeniul culturii și apărării etc. Astfel, proiectul nu garantează menținerea puterii de cumpărare a salariilor pentru cele mai numeroase categorii de angajați din sectorul public, inclusiv: cadrele didactice, personalul medical din cadrul instituțiilor publice, personalul autorităților administrative și al instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, personalul sistemului administrației penitenciare, precum și angajații încadrați în clasele de salarizare 1–25, conform anexelor la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar .

Remarcăm că, potrivit art. 12 alin. (15) din Legea nr. 270/2018, valoarea de referință se reexaminează anual în funcție de condițiile economice din țară și de posibilitățile bugetului public național, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației. Cadrul legal nu face distincție între valorile de referință. Pornind de la aceste prevederi, insistăm asupra indexării valorii de referință de 2500 de lei cel puțin la nivelul ratei inflației prognozate de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

CNSM consideră inadmisibil faptul că partenerii sociali sunt ignorați în procesul de consultare a proiectelor de legi menționate, care vizează protecția intereselor salariaților, nivelul garanțiilor sociale, politicile salariale și măsurile de susținere a grupurilor vulnerabile. Reiterăm că lipsa consultărilor autentice și nerespectarea procedurilor prevăzute de cadrul legal în domeniul dialogului social subminează dialogul social, un element-cheie al funcționării unei societăți democratice în spațiul european.

În acest context, CNSM solicită examinarea de urgență a proiectelor Legii bugetului de stat pentru anul 2026, Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2026, Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2026, Legii pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Hotărârii de Guvern privind salariul minim pe țară pentru anul 2026 în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, până la promovarea acestora de către Guvern și Parlament.